Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0075

Majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta 2026

Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2026. aasta resolutsioon majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta 2026 kohta (2025/2214(INI))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut (ELi toimimise leping), eriti selle artikleid 121, 126 ja 136,

– võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) ja ELi toimimise lepingu protokolli nr 1 riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus,

– võttes arvesse ELi lepingu ja ELi toimimise lepingu protokolli nr 2 subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta,

– võttes arvesse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 12. detsembril 2015. aastal sõlmitud Pariisi kokkulepet ja ÜRO kestliku arengu eesmärke,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus)[1],

– võttes arvesse ELi lepingu ja ELi toimimise lepingu protokolli nr 12 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohta,

– võttes arvesse majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingut,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrust (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku

[1] ELT L 243, 9.7.2021, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj.

koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97[2],

– võttes arvesse nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrust (EL) 2024/1264, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta[3],

– võttes arvesse nõukogu 29. aprilli 2024. aasta direktiivi (EL) 2024/1265, millega muudetakse direktiivi 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku nõuete kohta[4],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1173/2011 eelarvejärelevalve tõhusa rakendamise kohta euroalal[5],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1174/2011 euroalal esineva ülemäärase makromajandusliku tasakaalustamatuse korrigeerimiseks võetavate täitemeetmete kohta[6],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta[7],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrust (EL) nr 472/2013, millega tugevdatakse majanduse ja eelarve järelevalvet euroala liikmesriikide üle, millel on või võivad tekkida tõsised raskused finantsstabiilsuse tagamisel[8],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrust (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarvekavade seire ja hindamise ning nende ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta[9],

---

2 ELT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
3 ELT L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj.
4 ELT L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj.
5 ELT L 306, 23.11.2011, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1173/oj.
6 ELT L 306, 23.11.2011, lk 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1174/oj.
7 ELT L 306, 23.11.2011, lk 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
8 ELT L 140, 27.5.2013, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/472/oj.
9 ELT L 140, 27.5.2013, lk 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/473/oj.

– võttes arvesse komisjoni 19. mail 2025 avaldatud 2025. aasta kevadist majandusprognoosi,

– võttes arvesse komisjoni 17. novembril 2025 avaldatud 2025. aasta sügisest majandusprognoosi,

– võttes arvesse komisjoni 2026. aasta Euroopa poolaasta sügispaketti, mis avaldati 25. novembril 2025,

– võttes arvesse komisjoni 17. märtsil 2025 avaldatud võla jätkusuutlikkuse analüüsi 2024,

– võttes arvesse komisjoni 19. märtsi 2025. aasta teatist „Suuremate kaitsekulutuste võimaldamine stabiilsuse ja kasvu pakti raames“ (C(2025)2000),

– võttes arvesse 22. oktoobril 2025. aastal avaldatud Euroopa Eelarvenõukogu 2025. aasta aastaaruannet,

– võttes arvesse Mario Draghi 9. septembri 2024. aasta aruannet „The future of European competitiveness“ (Euroopa konkurentsivõime tulevik) (edaspidi „Draghi aruanne“),

– võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 19. märtsi 2025. aasta ühisteatist „White Paper for European Defence Readiness 2030“ (Valge raamat Euroopa kaitsevalmidus 2030) (JOIN(2025)0120),

– võttes arvesse Teadusuuringute Ühiskeskuse aruannet „Measuring sustainable and inclusive well-being: a multidimensional dashboard approach“ (Jätkusuutliku ja kaasava heaolu mõõtmine: mitmemõõtmeline tulemustabeli lähenemisviis), mis avaldati 28. jaanuaril 2025,

– võttes arvesse institutsioonide 13. detsembri 2017. aasta ühist teadaannet Euroopa sotsiaalõiguste samba kohta,

– võttes arvesse 16. aprilli 2024. aasta La Hulpe’i deklaratsiooni Euroopa sotsiaalõiguste samba tuleviku kohta,

– võttes arvesse nõukogu, komisjoni, Euroopa Parlamendi ja sotsiaalpartnerite 7. mai 2021. aasta Porto sotsiaalkohustust,

– võttes arvesse kodukorra artiklit 55,

– võttes arvesse eelarvekomisjoni arvamust,

– võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A10-0036/2026),

A. arvestades, et Euroopa poolaastal on täita olemuslik roll liikmesriikide majandus- ja eelarvepoliitika koordineerimisel ja

ühtlustamisel, et tagada majandus- ja rahaliidu makromajanduslik stabiilsus ning saavutada sotsiaalselt õiglane üleminek kestlikule majandusele;

B. arvestades, et 2026. aasta Euroopa poolaasta soovitustel on liikmesriikide riiklike ja piirkondlike partnerluse kavade koostamisel väga tähtis roll;

C. arvestades, et Euroopa poolaasta raames esitatud riigipõhistes soovitustes pakutakse regulaarselt välja sotsiaalkulutuste kärpeid, kuid tulude suurendamisega ei tegeleta peaaegu üldse;

D. arvestades, et majandusväljavaated on endiselt ebakindlad, eelkõige Venemaa sissetungi tõttu Ukrainasse ning protektsionistliku poliitika, tollimaksude ja kaubanduspingetega seotud ebakindluse tõttu, mis kõik avaldab majandusele negatiivset mõju;

E. arvestades, et komisjoni 2025. aasta sügise majandusprognoosi kohaselt on eeldatav SKP kasv ELis potentsiaalse majanduskasvu lähedal ning täielik tööhõive ja inflatsioon sihttaseme lähedal, ehkki mõnes liikmesriigis püsib inflatsioon kõrge;

F. arvestades, et komisjon prognoosib ELi kui terviku majanduskasvuks 2025.–2027. aastal 1,4–1,5 %, samas kui euroalal peaks dünaamika olema väiksem (1,2–1,4 %); arvestades, et ELi potentsiaalne majanduskasv peaks peamiselt ebasoodsate demograafiliste suundumuste tõttu vähenema ligikaudu 1,5 %-lt 2024. aastal 1,3 %-le 2027. aastal (euroalal 1,4 %-lt 1,2 %-le);

G. arvestades, et Draghi aruande kohaselt vajab EL suuri investeeringuid, sealhulgas 800 miljardi euro suurust iga-aastast lisainvesteeringut Euroopa konkurentsivõime ja tootlikkuse suurendamiseks, sealhulgas 450 miljardit eurot ainuüksi energiaülemineku jaoks, millest 260 miljardit eurot peaks Institut Rousseau hinnangul tulema avalikust sektorist; arvestades, et kava „ReArm Europe“/„Kaitsevalmidus 2030“ raames on kaitsekulutusteks ette nähtud veel 800 miljardit eurot lisainvesteeringuid; arvestades, et neil investeerimiseesmärkidel puuduvad vastavad uued omavahendid, mistõttu liidul puudub seatud eesmärkide saavutamiseks vajalik fiskaalvõimekus; arvestades, et neid vajadusi ei saa rahuldada üksnes riikliku rahastamisega;

H. arvestades, et EL seisab silmitsi suurte probleemidega, alates püsivast ohust idapiiril, seoses Venemaa agressioonisõjaga Ukraina vastu, kuni geopoliitilise ebastabiilsuse ja kaubanduses valitseva ebakindluseni, ning sellised pikaajalised katsumused nagu rohe- ja digipööre on endiselt ületamata;

I. arvestades, et ELi toimimise lepingu kohaselt ei tohi valitsemissektori eelarvepuudujääk olla üle 3 % SKPst ja valitsemissektori võla suhe SKPsse üle 60 %; arvestades, et

valitsemissektori nominaalne eelarvepuudujääk ning valitsemissektori võla suhe SKPsse ületavad ELis endiselt kontrollväärtusi; arvestades, et nii valitsemissektori nominaalne eelarvepuudujääk kui ka valitsemissektori võla suhe SKPsse erinevad ELi piires tunduvalt, sest olukord on liikmesriigiti väga erinev;

J. arvestades, et nõukogu ei ole alates ülemäärase makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse kehtestamist 2011. aastal algatanud ühtegi menetlust;

K. arvestades, et komisjoni praegune koosseis on seadnud eesmärgiks olla nn investeerimiskomisjon ning toetub Euroopa Parlamendile kui kaasseadusandjale, et võtta olulisi meetmeid, suurendamaks ELi investeeringuid tasemeni, mis vastab rohe- ja digipöörde vajadustele; arvestades, et komisjon ei ole veel esitanud asjakohast vastust ELi tohutute investeerimisvajaduste kohta, eelkõige arvestades, et taaste- ja vastupidavusrahastu kasutamine lõpetatakse 2026. aasta lõpus;

L. arvestades, et varasemad kriisid, sealhulgas COVID-19 pandeemia, on näidanud, et Euroopa ühine ja koordineeritud tegutsemine tugevdab liitu; arvestades, et konkurentsivõimelises geomajanduslikus keskkonnas saab Euroopa kaitsta oma huve ja väärtusi ainult ühtsuse kaudu, rõhutades, et on vaja tugevat makromajanduslikku poliitikaraamistiku ning veelgi tihedamat majandus- ja sotsiaalpoliitika koordineerimist Euroopa poolaasta abil;

ELi majanduslikud väljavaated

1. märgib, et viimase viie aasta jooksul on EL seisnud silmitsi tõsiste probleemidega, nagu COVID-19 pandeemia ja Venemaa ebaseaduslik ja põhjendamatu agressioonisõda Ukraina vastu, millel on suur majanduslik mõju; võtab teadmiseks, et kogu ELi hõlmavad algatused ja vahendid, eelkõige taaste- ja vastupidavusrahastu ning eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA), on olnud välistest šokkidest tingitud majanduslike ja sotsiaalsete tagajärgedega tegelemiseks kiired ja mõjusad;

2. märgib, et komisjoni 2025. aasta sügisese majandusprognoosi kohaselt, mis avaldati 17. novembril 2025, peaks ELi SKP 2025. aastal kasvama 2024. aastaga võrreldes 1,4 % ja 2026. aastal 1,4 %; märgib, et selle prognoosi kohaselt on EL kasvuootuste osas endiselt Ameerika Ühendriikidest ja Hiinast maha jäänud; rõhutab, et hoolimata märkimisväärsetest probleemidest on euroala ja EL näidanud üles vastupanuvõimet;

3. märgib, et potentsiaalne majanduskasv, mis tähistab kasvumäära, mida majandus suudab ilma ülemäärase inflatsioonita säilitada, peaks ELis vähenema 1,5 %-lt 2024. aastal 1,3 %-le 2027. aastal ja

euroalal 1,4 %-lt 1,2 %-le, kuna tööealise elanikkonna kasv aeglustub; on seisukohal, et need potentsiaalsed kasvutasemed on liiga madalad, et tulla toime Euroopa majanduse ees lähiaastatel seisvate probleemidega;

4. märgib, et komisjoni 2025. aasta sügisese majandusprognoosi kohaselt peaks euroala koondpuudujääk kasvama 3,1%-lt SKPst 2024. aastal 3,2%-le SKPst 2025. aastal; märgib, et praeguse poliitika kohaselt peaks eelarvepuudujääk 2026. aastal suurenema 3,3 %-le SKPst;

5. märgib, et 12 liikmesriigi eelarvepuudujääk ületab 2027. aastal 3 % SKPst ja kümne liikmesriigi suhtes kohaldatakse ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust;

6. märgib, et valitsemissektori koguvõla suhe SKPsse peaks ELis jõudma 2025. aastal 82,8 %-ni ning prognooside kohaselt suurenema 2026. aastal 83,8 %-ni ja 2027. aastal 84,5 %-ni, mis ületab aluslepingutes üksikute liikmesriikide jaoks sätestatud 60 % kontrollväärtust; märgib, et prognoosi kohaselt suureneb valitsemissektori koguvõlg euroalal 2026. aastal 89,8 %-ni ja 2027. aastal 90,4 %-ni; märgib, et võlatase on liikmesriigiti väga erinev;

7. kutsub liikmesriike üles järgima ettevaatlikku eelarvepoliitikat, et tagada valitsemissektori võla jätkusuutlikkus;

8. tuletab meelde, et ekstreemsed ilmastikunähtused mõjutavad oluliselt riigi rahandust; on teadlik, et ekstreemsete ilmastikunähtuste mõju ja sagedus suureneb lähiaastatel;

9. väljendab heameelt asjaolu üle, et inflatsioon on euroalal pärast 2022. aasta oktoobris haripunkti (10,6 %) jõudmist langenud Euroopa Keskpanga seatud eesmärgini; märgib siiski, et inflatsioon on liikmesriigiti erinev, kusjuures mõnedes liikmesriikides, sealhulgas energiamahukate tööstusharudega liikmesriikides on see kõrgem; märgib, et nii alusinflatsioon kui ka inflatsiooniootused ületavad endiselt sihttaset; rõhutab toidu- ja energiainflatsiooni jätkuvat mõju Euroopa kodumajapidamistele; märgib, et inflatsioon mõjutab sissetulekurühmi ebaühtlaselt, kusjuures kõige rängemalt mõjutab see väikese sissetulekuga leibkondi;

10. väljendab muret asjaolu üle, et ebapiisavad era- ja avaliku sektori investeeringud pidurdavad tõenäoliselt Euroopa kestlikku majanduskasvu ja konkurentsivõimet ning ei võimalda ELil täita ELi strateegilises tegevuskavas 2024–2029 sätestatud ühiseid prioriteete; rõhutab, et liikmesriigid peavad suurendama oma jõupingutusi takistuste kõrvaldamiseks ja suuremate erainvesteeringute kaasamiseks kooskõlas komisjoni hoiuste ja investeeringute liidu strateegiaga; tunnustab komisjoni poliitilist eesmärki lihtsustada õigusraamistikku ja vähendada

märkimisväärselt halduskoormust, et edendada erainvesteeringuid; rõhutab, et ELi potentsiaalse majanduskasvu suurendamiseks on kiiresti vaja investeeringuid sellistes valdkondades nagu teadus- ja arendustegevus, taristu ja innovatsioon; rõhutab järgmise mitmeaastase finantsraamistiku olulist rolli mitte ainult avaliku sektori investeeringute pakkumisel, vaid ka erainvesteeringute kaasamisel, ning toonitab sellega seoses, et rahastamisvahendid ja eelarvelised tagatised on võimsad ja tulemuslikud vahendid ELi kriitilise tähtsusega poliitikaeesmärkide saavutamiseks ning kasutusvalmis ELi-ülesteks finantsinstrumentideks;

11. märgib, et komisjoni Euroopa makromajanduslikus aruandes tunnistatakse, et eluaseme taskukohasus on makromajanduslik ja sotsiaalne küsimus, eelkõige kehtestades võimalikke piiranguid tööjõu liikuvusele ja aeglustades tootlikkuse kasvu pikas perspektiivis;

12. rõhutab, et järjepidev ja sihipärane tööstuspoliitika on väga oluline, et toetada ELi tehnoloogilist ümberkujundamist ning turvalisi ja vastupidavaid tarneahelaid, säilitades samal ajal konkurentsivõimelised ja moonutamata turud;

13. märgib, et keskmine tööhõive määr ELis on jõudnud rekordiliselt kõrgele tasemele, mis kajastab dünaamilist tööturgu enamikus liikmesriikides; juhib tähelepanu sellele, et Euroopa poolaastasse on integreeritud sotsiaalse lähenemise raamistik; rõhutab, et kutsehariduse ja -koolituse mudel on osutunud edukaks liikmesriikides, kes on selle valinud; peab kahetsusväärseks, et töötuse määr on liikmesriigiti väga erinev, eriti noorte puhul;

14. kordab, kui oluline on tagada ühtsel turul võrdsed tingimused, ning kutsub liikmesriike üles võtma meetmeid ühtse turu süvendamiseks, kõrvaldades sisemised tõkked;

ELi majanduse juhtimise läbivaadatud raamistiku kohaldamine

15. tuletab meelde, et majanduse juhtimise raamistiku reformi eesmärk on muuta see lihtsamaks, läbipaistvamaks ja mõjusamaks, suurendada riikide isevastutust ja parandada täitmise tagamist, parandada selle suutlikkust tulla toime eelarvepositsioonide heterogeensuse, valitsemissektori võla ja majandusprobleemidega ning aidata lahendada ELi ja selle liikmesriikide keskpika ja pikaajalise perspektiivi probleeme, sealhulgas edendades vastutsüklilist eelarvepoliitikat;

16. rõhutab, et reformitud majandusjuhtimise raamistikus on netokulude kasv ainus tegevusnäitaja, mille abil seirata, kas liikmesriigid järgivad vastavaid nõukogu soovitusi; rõhutab, et paljudel liikmesriikidel puudub endiselt piisav fiskaalvõimekus, et rahuldada märkimisväärseid investeerimisvajadusi; märgib, et riikide vabastusklausel on kaitsekulutuste jaoks juba aktiveeritud, vaid

aasta pärast muudetud reeglite jõustumist, lühiajalise meetmena vastuseks erandlikele sündmustele, mis ei ole liikmesriigi kontrolli all; rõhutab, et riikide vabastusklausel on mõeldud ajutisteks riigipõhisteks hädaolukordadeks ega sobi pikaajaliste struktuursete vajaduste rahuldamiseks;

17. rõhutab, et komisjon on laiendanud oma kaalutlusõigust reformitud majanduse juhtimise raamistiku alusel, eelkõige keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade aluseks oleva protsessi kaudu; võtab teadmiseks Euroopa Eelarvenõukogu järelduse, et komisjon kasutas ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse algatamisega viivitamisel või selle algatamata jätmisel mõningast kaalutlusõigust; rõhutab, et väga tähtis on kohaldada ELi eelarvereegleid ühtlaselt, et säilitada majanduse juhtimise raamistiku usaldusväärsus, tagada liikmesriikide võrdne kohtlemine ning toetada sidusat ja tõeliselt euroopalikku lähenemisviisi;

18. võtab teadmiseks ELi majanduse juhtimise raamistiku sihipärased muudatused, mille komisjon avaldas 2. oktoobril 2025 ja mille eesmärk on tagada järjepidevus pärast majanduse juhtimise raamistiku viimast ajakohastamist;

19. võtab murega teadmiseks Euroopa Eelarvenõukogu järeldused, et ligikaudu pooled sõltumatutest eelarveasutustest ei osalenud ametlikult keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade koostamises; on arvamusel, et sõltumatute eelarveasutuste suurem osalemine suurendaks ülemineku otsustaval hetkel läbipaistvust ja välist järelevalvet;

Eelarvepoliitika seisund

20. rõhutab, et avaliku sektori investeeringud on viimastel aastatel märkimisväärselt suurenenud, kusjuures ligikaudu poolt kasvust aastatel 2019–2025 rahastab EL, peamiselt taaste- ja vastupidavusrahastu kaudu; märgib, et see kasu jätkub eeldatavasti ka pärast 2026. aastat ja sellel on tähtis ülekanduv mõju liikmesriikide vahel, ning et struktuurireformide pikaajaline mõju võib suurendada euroala potentsiaalset toodangut ajavahemikul 2020–2033 kuni 1,3 % SKPst võrreldes stsenaariumiga, kus taaste- ja vastupidavusrahastut ei kasutata; väljendab muret asjaolu pärast, et taaste- ja vastupidavusrahastu kasutamine lõpeb 2026. aastal, ja mõju pärast, mida see võib avaldada ELi üldisele eelarvepoliitikale; nõuab tungivalt, et liikmesriigid viiksid oma taaste- ja vastupidavuskavade rakendamise lõpule 2026. aasta augustiks; tuletab meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastu rahastamiseks emiteeritud võlg tuleb tagasi maksta 2058. aastaks viisil, millega tagatakse kohustuste pidev ja prognoositav vähenemine;

21. märgib, et komisjon soovitas, et hoolimata märkimisväärsetest erinevustest liikmesriikide vahel jääks 2026. aasta eelarvepoliitika üldjoontes neutraalseks;

22. rõhutab, et avaliku sektori tulud ja kulud on riikide eelarvete jätkusuutlikkuse tagamiseks olulised; tuletab meelde nõukogu 17. veebruari 2026. aasta soovitust euroala majanduspoliitika kohta, milles kutsutakse üles vähendama maksulünki, parandades maksukuulekust, sealhulgas võideldes maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidumise ning agressiivse maksuplaneerimise vastu; rõhutab, et nõrk jõustamine maksuhalduses ning maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise vastases võitluses õõnestab riigi rahanduse jätkusuutlikkust ja aitab kaasa makromajanduslikule tasakaalustamatusele;

23. võtab teadmiseks komisjoni programmilise poliitikamuutuse praeguses Euroopa poolaasta tsüklis, mille puhul konkurentsivõime kompassis antakse iga-aastase kestliku majanduskasvu analüüsi asemel suuniseid Euroopa poolaasta paketi jaoks; rõhutab, et see muudatus tugevdab Euroopa poolaasta raamistiku fookust; rõhutab, kui oluline on järjepidevus riigipõhistes soovitustes, mis on kavandatud mitmeaastaste ja pikaajaliste reformikohustustena, ning liikmesriikide jõupingutustes pikaajaliste eesmärkide saavutamiseks; kutsub komisjoni üles tagama, et Euroopa konkurentsivõime jaoks oleks terviklik visioon ning et pikaajalised üleminekuprioriteedid kajastuksid jätkuvalt järjepidevalt ja sidusalt riigipõhistes soovitustes ühest poolaastast teise;

Riigipõhised soovitused

24. märgib, et iga liikmesriigi riigipõhised soovitused sisaldavad soovitust eelarvepoliitika, sealhulgas vajaduse korral eelarve- ja struktuurireformide kohta; märgib komisjoni võetud kohustust kasutada Euroopa poolaastat konkurentsivõime, stabiilsuse, majanduskasvu, kestlikkuse ja sotsiaalse õigluse edendamiseks, ning lõimida ÜRO kestliku arengu eesmärgid ja Euroopa sotsiaalõiguste sammas Euroopa poolaastasse, toonitab, et Euroopa poolaastal on oluline roll liikmesriikide tugeva makromajandus- ja eelarvepoliitika koordineerimisel, millega tagatakse majandus- ja rahaliidu makromajanduslik stabiilsus; rõhutab riigipõhiste soovituste tähtsust Euroopa majanduspoliitika koordineerimise nurgakivina; tuletab meelde, et riigipõhised soovitused on poliitikameetmed, mis on ka keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade, riiklike taaste- ja vastupidavuskavade ning väljakuulutatud riikliku ja piirkondliku partnerluse kavade ettepaneku lahutamatu osa;

25. tuletab meelde riigipõhiste soovituste rolli ELi prioriteetide koordineerimisel; märgib, et riigipõhiste soovituste tulemuslikul rakendamisel on tehtud vähe edusamme; märgib, et aastatel 2019–2023 ei tehtud 25,1 % riigipõhiste soovituste puhul edusamme või

tehti neid vähesel määral; palub, et komisjon vaataks läbi riigipõhiste soovituste väljatöötamise ja järelmeetmete võtmise viisi, eelkõige seoses nende tulevase rolliga juurdepääsul ELi rahalistele vahenditele; tuletab meelde oma nõudmist, et riigipõhiseid soovitusi oleks vähem ja et need oleksid sihipärasemad;

26. võtab teadmiseks komisjoni kavatsuse kajastada riigipõhistes soovitustes ka meetmeid, mis on olulised hoiuste ja investeeringute liidu jaoks, nagu märgiti komisjoni 19. märtsi 2025. aasta teatises[10];

27. märgib, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus on riigipõhistel soovitustel riikliku ja kohaliku tasandi investeeringute ja reformide suunamisel suurem roll; on arvamusel, et reformide ja investeeringute valimisel tuleks juhinduda nende tulemuslikkusest asjakohaste riigipõhiste soovituste rakendamisel, et toetada õiglast üleminekut rohelisele ja konkurentsivõimelisele Euroopa majandusele; rõhutab, et see protsess vajab tugevamat demokraatlikku järelevalvet ja liikmesriikide suuremat pühendumist;

28. rõhutab riiklike ja piirkondlike partnerluskavadega seotud riigipõhiste soovituste kasvavat tähtsust; juhib tähelepanu asjaolule, et praegu puudub läbipaistev või jälgitav metoodika riigipõhiste soovituste väljatöötamiseks ja valimiseks, samuti puudub selgus selle kohta, miks mõned esitatakse ja teised mitte, mis tekitab muret seoses aruandekohustuse ja liikmesriikide võrdse kohtlemisega; kutsub komisjoni üles selgitama aluseks olevaid menetlusi ja valikukriteeriume; rõhutab, et komisjoni kaalutlusõiguse üldise suurendamisega peavad kaasnema vastavad tagantjärele aruandluse mehhanismid ja Euroopa Parlamendile suunatud teabevoo oluline paranemine;

29. märgib, et 2025. aasta riigipõhistes soovitustes keskenduti rohkem konkurentsivõimele ja lihtsustamisele kooskõlas konkurentsivõime kompassis kindlaks määratud prioriteetidega, rõhutades samal ajal vajadust edendada teaduse tipptaset, teadusuuringuid ja innovatsiooni ning tehnoloogia arendamist, mis on pikaajalise tootlikkuse ja vastupanuvõime peamised tõukejõud; toonitab, et sotsiaal- ja kliimapoliitika kohta on esitatud vähem riigipõhiseid soovitusi; märgib, et mõne liikmesriigi riigipõhised soovitused sisaldavad soovitust kaotada järk-järgult fossiilkütuste toetused;

30. märgib, et komisjon peab euroala soovitust eelkõige eurorühma arutelude suunavaks vahendiks; kutsub komisjoni siiski üles võtma euroala soovituste suhtes järelmeetmeid, sealhulgas võtma neid arvesse riigipõhiste soovituste väljatöötamisel; peab kahetsusväärseks, et 2025. aastal ei avaldanud komisjon oma euroala aruannete raames ülevaadet euroala soovituste rakendamisest;

---

10 Komisjoni 19. märtsi 2025. aasta teatis „Hoiuste ja investeeringute liit. ELi kodanike jõukuse ja majandusliku konkurentsivõime kasvatamise strateegia“ (COM(2025)0124).

märgib, et 2025. aastal ei sisaldanud riigipõhised soovitused otseselt ühtegi kliimamuutustega seotud soovitust;

Investeerimispuudujäägi kaotamine

31. tuletab meelde, et Draghi aruanne näitas selgelt vajadust suurendada avaliku ja erasektori investeeringuid ning teha ambitsioonikaid reforme, et suurendada ELi konkurentsivõimet; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles esitama strateegia investeerimisvajaduste rahuldamiseks pärast 2026. aastat;

32. leiab, et ELi majanduse juhtimise raamistikku tuleks vajaduse korral täiendada ELi tasandi vahendite ja instrumentidega, et minimeerida ELi maksumaksjate kulusid ja maksimeerida Euroopa avalike hüvede pakkumise tõhusust ning reageerida kogu liitu hõlmavatele kriisidele, nagu käimasolev kriis julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas; märgib, et ELi võlaväärtpaberid võiksid olla võrdlusaluseks, tugevdades seeläbi ELi finantsturgude integratsiooni; nõuab ELi poliitika rahastamiseks uute omavahendite kasutuselevõttu; toetab Euroopa Konkurentsivõime Fondi ja Euroopa kasvufirmade fondi loomist;

33. toonitab, et Euroopa Ülemkogu leppis kokku, et 2026. ja 2027. aastaks antakse Ukrainale kapitaliturgudelt võetud laenul põhinev ELi eelarve manööverdamisruumiga tagatud 90 miljardi euro suurune laen;

34. märgib, et muutuva geopoliitilise olukorra tõttu peaksid liikmesriigid näitama üles veel suuremat ühtsust ja solidaarsust, eeskätt võttes arvesse ELi ja liikmesriikide julgeolekumuresid; peab endiselt tähtsaks tugevdada Euroopa julgeolekut strateegilise sõltuvuse vähendamise kaudu, et kaitsta liidu pikaajalist vastupanuvõimet; toetab komisjoni jõupingutusi soodustada kaitsevaldkonnas koordineeritumat lähenemisviisi; märgib, et Euroopa julgeolekumeetmete rahastamisvahendiga (SAFE) luuakse 150 miljardi euro suurune laenurahastu, et toetada liikmesriikide kaitseinvesteeringuid; peab siiski kahetsusväärseks asjaolu, et SAFE-rahastamisvahend põhineb ELi toimimise lepingu artiklil 122, mis piirab parlamentaarset järelevalvet; väljendab heameelt asjaolu üle, et netokulude näitajast on välja jäetud kogu riiklik kaasrahastamine ELi rahastatavate programmide raames, mis annab liikmesriikidele rohkem eelarvepoliitilist manööverdamisruumi, et investeerida määruse (EL) 2024/1263[11] kohastesse ühistesse ELi prioriteetidesse, aidates seeläbi tugevdada koostoimet ELi eelarve ja liikmesriikide eelarvete vahel, vähendades killustatust ja suurendades mõnes

---

[11] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97 (ELT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

valdkonnas, näiteks kaitsevaldkonnas, avaliku sektori kulutuste üldist tõhusust; rõhutab, et liikmesriikide kohustus suurendada kaitsekulutusi ei tohiks tulla muude ELi ühiste prioriteetide arvelt;

35. märgib, et kaitsekulutuste jaoks on riikide vabastusklausli aktiveerinud 16 liikmesriiki; rõhutab, et see annab liikmesriikidele paindlikkuse suurendada kaitsekulutusi, ilma et oleks vaja sellist suurendamist viivitamata rahastada kulukärbete või tulude suurendamise meetmete kaudu; märgib, et selline paindlikkus annab seega liikmesriikidele vajaliku aja suuremate kaitsekulutuste tegemiseks riigieelarves; rõhutab, et osaline osalemine vähendab märkimisväärselt kavandatud täiendavaid kaitsekulutusi 650 miljardilt eurolt ligikaudu 297–337 miljardile eurole;

36. hoiatab, et kaitsekulutused on oma olemuselt tarbivad investeeringud ega suurenda iseenesest majanduse potentsiaalset toodangut; on seisukohal, et kaitsekulutusi ei tohiks seetõttu pikas perspektiivis rahastada võlakirjade emiteerimise suurendamisega;

37. rõhutab, kui oluline on suurendada kaitseinvesteeringute sidusust ja koostööd kõigis liikmesriikides, eelkõige seoses strateegiliste võimaldite või strateegiliste relvasüsteemidega, mis on üksikute liikmesriikide jaoks liiga kallid, pidades silmas tungivat vajadust laiendada Euroopa kaitsesektorit ning tagada pikaajaline julgeolek ja strateegiline autonoomia;

38. tuletab meelde, et komisjon ei ole kunagi algatanud ülemäärase tasakaalustamatuse menetlust, hoolimata asjaolust, et mõnes liikmesriigis on olnud korduvalt probleeme jooksevkonto tasakaalustamatusega; märgib, et komisjon hindab oma 2026. aasta häiremehhanismi aruandes makromajandusliku tasakaalustamatuse olemasolu seitsmes liikmesriigis, mis valiti põhjalikuks analüüsiks;

o
o o

39. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.